

Meteorenacties in 2000 : een persoonlijke terugblik

Vandeputte Michel ¹

1. Georges Desmetstraat 59, B-9600 Ronse, België

2000...

was wederom een uiterst wisselvallig jaar. Na een bijna waarnemingsloos voorjaar kwam de eerste grote actie eraan met de illustere **Juni Bootiden**. Koude subpolaire lucht zorgde voor enkele kraakheldere "grijze nachten" eind juni waaronder de nacht van het maximum. De auteur kon één vermoedelijke Juni Bootide intekenen onder de vele andere sporadische meteoren. Zo, er is dus voor deze zwerm misschien toch jaarlijks een low level activiteit dat zeker nog in de komende jaren zal moeten bevestigd worden.

Dan kregen we een kwakkelzomer van jewelste !! Aquariden, Capricorniden en vroege **Perseïden** vielen bijna letterlijk in het water. Maar wonder bij wonder kregen we in Belgenland dankzij anticyclonale invloeden toch een helder Perseïdenmaximum, weliswaar grotendeels bijgelicht door een dikke maan. In drie achtereenvolgende nachten (10-11/11-12/12-13 augustus) heeft de auteur gedurende 8.67 uren effectief 123 Perseïden waargenomen. Voor het Europees waarnemingsvenster was de hoogste activiteit voorzien tijdens de ochtendgloren van 12 augustus ; de auteur zag de activiteit mooi oplopen naar een ZHR net boven 80. Het maximum viel echter overdag voor onze Amerikaanse collega's.

September en oktober vormen dé uitiemste aanloop naar een nieuw fantastische hoogtepunt voor elke meteorienliefhebber. Men rekende wederom op een nieuwe grootse teugkeer van de zwerm der zwermen tijdens het huidig lopende Leonidenseizoen , in 2000 al aan jaargang zeven toe. Naast

de sterke sporadische activiteit kan men in deze periode stevast genieten van enkele kleinere maar niet te versmaden zwerpjes : Aurigiden , Pisciden , Tauriden , Orioniden,...

Overigens werd deze herfst gekenmerkt door overheersing van depressies en maritieme luchtstromingen zodanig voor koning winter de deur op slot bleef. Persoonlijk heeft dit weertype voor de auteur ook wel charmes. Want zeg nu zelf ; wat zou u verkiezen : hoge druk in de herfst en als de atmosfeer even tot rust komt een hardnekkig mistgordijn of heeft u liever een koufront dat na een verregende dag een kraakheldere hemel nalaat ?

Zo was het voor de auteur een bijna dagelijks wederkerend ritueel van oktober tot na de Quadrantiden. De wekker werd 's ochtends vroeg gezet ; even de buiten de klimatologische omstandigheden inschatten en van zodra het licht op groen ; warm aankleden, een teug koffie en de fiets op bestemming waarnemingsveld. Enkele uren waarnemen en dan opnieuw naar bed ofwel naar het werk.

Midden November. Die **Leoniden** toch ; het is ondertussen bijna een klassieker geworden. Een kraakheldere aanloop waarbij zij gestaag in activiteit toenemen, gevolgd door maximumnacht(en) die grotendeels verdrinken in wolken en regen. De twee maximumnachten in 2000 stonden in het teken van een crashactie binnenin de werkgroep meteoren. Een kleine 1000 kilometer op Nederlandse en Belgische bodem over deze twee nachten leverden ons wisselend succes op. De eerste nacht (16-17/11) hoefden we niet ver te crashen aangezien het toch enkele uren helder was

boven onze contreien na de passage van een koufront. Tegen de ochtend konden we dankzij een door de wolken veroorzaakte last minute crash nog een graantje meepikken van de toegenomen Leonidenactiviteit. In deze nacht heeft de auteur gedurende 3.60 verwerkbare effectieve uren 21 gematigde Leoniden waargenomen en zag de ZHR gestaag stijgen naar 60.

De echte maximumnacht (17-18/11) had te lijden onder een zeer complexe weersituatie. Het was zoeken geblazen naar grote opklaringgebieden en Leoniden. Het internet en de Leoniden bulletins van Jakob Kuiper brachten ons naar Zuidoost Holland. Daar vonden wij inderdaad opklaringen maar deze verdwenen even snel als ze gekomen waren en maakten plaats voor zware buien ! Hopeloos aanvaardden we de terugtocht. Terug in eigen streek (Vlaamse Ardennen) doorkruisten we totaal onverwacht enkele forse opklaringen. Bij het eerste beste donkere plekje installeerden we ons voor nog een laatste alles of niets actie. Uiteindelijk mochten we dan toch totaal onverhoopt nog meegenieten van deze nieuwe uitbarsting. De auteur zag onder wisselende omstandigheden over 2.34 effectieve uren 174 Leoniden. Een onvergetelijke -8 bolide om 3.33 UT overtrof de uit voornamelijk gematigde meteoren bestaande uitbarsting. Toch was deze volledig anders dan de storm van 1999 en de onvergetelijke vuurbollenparade in 1998, zodoende jaargang 2000 ook een apart plaatsje zal krijgen in de heel rijke geschiedenis van deze roemruchte zwerm.

Het klassieke meteorenprogramma werd verder afgewerkt gedurende een

al even boeiende decembermaand. Voor de **Geminiden** moest de auteur zich dit jaar tevreden stellen met enkele heldere nachten begin december en schaarse opklaringen tijdens een door stormweer en maanlicht geteisterde maximumperiode.

Eind december werd het lange wachten op een invasie van koude droge landlucht eindelijk ingelost. Enkele berenkoude maar kraakheldere nachten beloonden ons met een zeldzame **Ursiden** campagne. Vooral, er werd een verhoogde activiteit verwacht ! Tijdens de maximumnacht (21-22/12) zag de auteur gedurende 5.50 ijskoude uren 48 zwakke Ursiden. Dit resulteerde in een langzaam oplopende ZHR van ± 10 in het begin van de waarneming naar 25 in de ochtendschemering. Onze Amerikaanse en Japanse collega's zagen deze nog verder oplopen tot 50. We hadden deze uitbarsting te danken aan het doorkruisen van stofsporen met ejectie materiaal van P/Tuttle uit 1405 en 1392.

Om af te ronden tuurde de auteur in 2000 gedurende 83.85 effectieve uren naar de hemel en zag 1107 meteoren opbranden in de atmosfeer.

Moge in 2001 vele heldere hemels tot ons nederdalen.
